

Co-funded by
the European Union

Erasmus+

Ανοίγει δρόμους, αλλάζει ζωές.

ΔΑΣΙΚΕΣ ΠΥΡΚΑΓΙΕΣ

ΠΡΟΛΗΨΗ, ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΚΑΙ
ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΕΚΤΑΚΤΗΣ ΑΝΑΓΚΗΣ

2024

eMT Institute
OF DEVELOPMENT

Project 2023-2-EL01-KA210-ADU-000176579
Farmers in Resilient Engagement for Wildfire Sustainability and Education

**Co-funded by
the European Union**

Με την επιχορήγηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ωστόσο, οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ' ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ιδρύματος Κρατικών Υποτροφιών (ΙΚΥ). Ούτε η Ευρωπαϊκή Ένωση ούτε η χορηγούσα αρχή μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνες για αυτές.

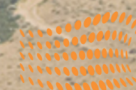
Co-funded by
the European Union

Erasmus+

Ανοίγει δρόμους, αλλάζει ζωές.

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ι

ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΦΩΤΙΑ

eMT Institute
OF DEVELOPMENT

ΠΥΡΚΑΓΙΕΣ

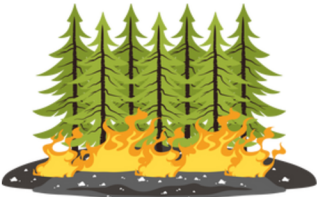
Η δασική πυρκαγιά είναι μια ανεξέλεγκτη πυρκαγιά που καταστρέφει μεγάλες εκτάσεις γης. Οι πυρκαγιές προκαλούνται από κεραυνό, ανθρώπινη αμέλεια ή εμπρησμό. Αυτές οι πυρκαγιές μπορεί να καίνε για μέρες, καταστρέφοντας τα οικοσυστήματα και μολύνοντας τον αέρα και το νερό.

Οι διάφοροι τύποι πυρκαγιών περιλαμβάνουν:

Επίγεια πυρκαγιά

- Πυρκαγιές εδάφους: Κάψτε οργανική ύλη κάτω από την επιφάνεια, αργή αλλά επικίνδυνη.

Επιφανειακή φωτιά

- Έρπουσες πυρκαγιές: Κάψτε ξερά φύλλα, θάμνους και κλαδιά στο δάσος, εξαπλώνοντας γρήγορα.

Έρπουσα φωτιά

- Έρπουσα πυρκαγιά : Εξαπλώνονται από δέντρο σε δέντρο με έντονες ψηλές φλόγες, που επιταχύνονται από τον άνεμο.

Καταρράκτης
πυρκαγιάς

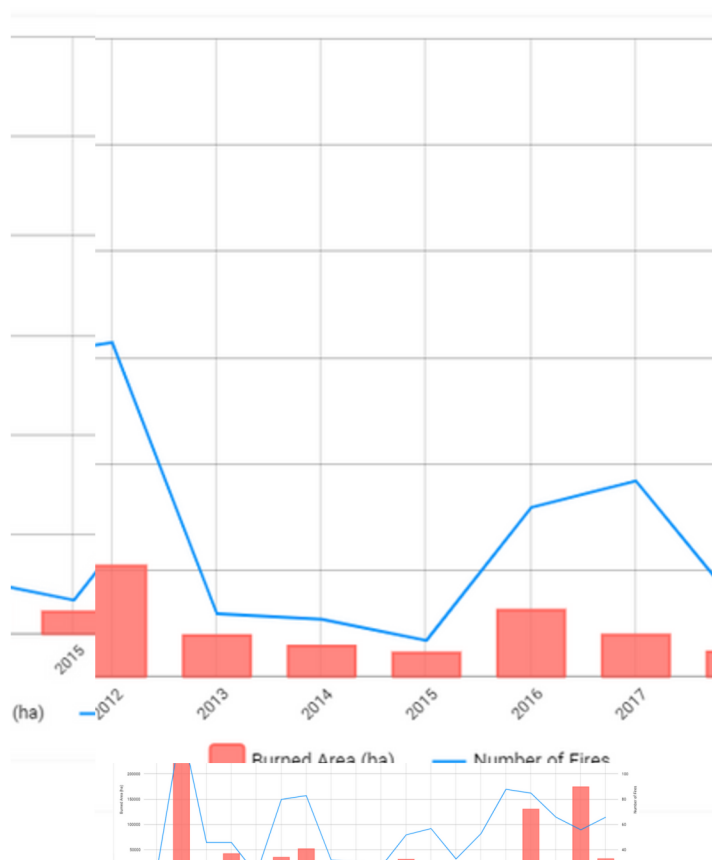
- Διασκορπισμένες εστίες φωτιάς: Ο άνεμος απλώνει τις φλόγες σε μεγάλες αποστάσεις, εξαπλώνοντας τη φωτιά γρήγορα.

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ

Τα τελευταία πέντε χρόνια, η Ελλάδα έχει βιώσει όλο και πιο έντονες πυρκαγιές, κυρίως λόγω της κλιματικής αλλαγής και των θερμότερων, ξηρότερων συνθηκών.

Ακολουθούν μερικά βασικά στατιστικά στοιχεία:

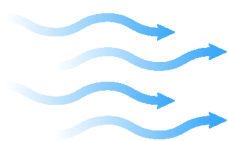
- ο **2023**: Η Ελλάδα αντιμετώπισε τη χειρότερη εποχή των πυρκαγιών που έχει καταγραφεί, **με πάνω από 174.800 στρέμματα να καίγονται**, ειδικά στην περιοχή του Έβρου. Αυτή η πυρκαγιά θεωρήθηκε η μεγαλύτερη στην ιστορία της ΕΕ. Επιπλέον, μαζικές εκκενώσεις, συμπεριλαμβανομένων σχεδόν **20.000** ανθρώπων στη Ρόδο, πραγματοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια του καλοκαιριού. (Copernicus EMS)(IAWF)

- ο **2021**: Πάνω από **100.000 εκτάσεις που κάηκαν** κατά τη διάρκεια μιας καταστροφικής περιόδου, με θερμοκρασίες ρεκόρ και δασικές πυρκαγιές (με πάνω από **50 πυρκαγιές** να ξεσπούν σε μια μέρα τον Ιούλιο). Οι πυρκαγιές σε περιοχές όπως η Εύβοια και η Αττική κατέστρεψαν μεγάλα τμήματα δασών, σπιτιών και υποδομών. (Copernicus EMS)(CTIF)(IAWF)
- ο **2020-2018**: Υπήρχαν επίσης πολλές πυρκαγιές, μεταξύ των οποίων και οι τραγικές πυρκαγιές στην Αττική το 2018, όπου **πάνω από 100 άνθρωποι έχασαν τη ζωή τους**. (CTIF)

ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ

ΒΑΣΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΟΥ ΕΠΗΡΕΑΖΟΥΝ ΤΙΣ ΠΥΡΚΑΓΙΕΣ

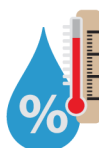
- **Άνεμος:** Ο άνεμος είναι ένας από τους πιο **κρίσιμους παράγοντες**, καθώς σπρώχνει τις φλόγες σε νέες περιοχές, μεταφέροντας κάρβουνα που μπορούν να ξεκινήσουν πυρκαγιές πριν από την κύρια πυρκαγιά. Οι ισχυροί άνεμοι παρέχουν επίσης φρέσκο οξυγόνο, τροφοδοτώντας την ένταση της φωτιάς

- **Έδαφος:** Οι πυρκαγιές εξαπλώνονται πιο γρήγορα στις ανηφόρες λόγω του ανέμου και των περισσότερων διαθέσιμων καυσίμων - οι φλόγες μπορεί να προθερμάνουν τη βλάστηση από πάνω τους.

- **Θερμοκρασία:** Οι υψηλότερες θερμοκρασίες στεγνώνουν τη βλάστηση, καθιστώντας την πιο εύφλεκτη. Τα θερμά κλίματα συμβάλλουν στην ταχύτερη εξάπλωση της πυρκαγιάς

- **Υγρασία:** Η υψηλή υγρασία διατηρεί τη βλάστηση υγρή, μειώνοντας τον κίνδυνο πυρκαγιάς.

- **Εποχικότητα:** Οι ξηρές, ζεστές εποχές, όπως το καλοκαίρι, αυξάνουν τη συχνότητα των πυρκαγιών.

ΑΙΤΙΕΣ ΠΥΡΚΑΓΙΩΝ

Φυσικά αίτια: Κεραυνοί και ηφαιστειακές εκρήξεις.

Ανθρώπινα αίτια:

- ο **Εμπρησμός:** Η σκόπιμη πυρκαγιά ευθύνεται για ένα σημαντικό μέρος των πυρκαγιών, που συχνά προκαλούνται από κακόβουλη πρόθεση (30% όλων των πυρκαγιών).

- ο **Φωτιές** κατασκήνωσης και μπάρμπεκιου: Οι φωτιές κατασκήνωσης που δεν επιτηρούνται ή δεν έχουν σβήσει σωστά είναι μια συχνή αιτία, ειδικά σε χώρους κατασκήνωσης.

- ο **Αποτσιγάρα:** Τα πεταμένα τσιγάρα που δεν έχουν σβήσει πλήρως μπορούν εύκολα να αναφλέξουν την ξηρή βλάστηση.

- ο **Γεωργική καύσιμη ύλη:** Η γεωργική καύσιμη ύλη, εάν δεν παρακολουθείται σωστά, μπορεί να μετατραπεί σε πυρκαγιές.

- ο **Γραμμές ηλεκτρικού ρεύματος:** Οι κατεστραμμένες ή ελαττωματικές γραμμές ηλεκτρικού ρεύματος μπορούν να δημιουργήσουν σπινθήρες που αναφλέγουν πυρκαγιές, ιδιαίτερα σε ξηρές συνθήκες, με άνεμο.

- ο **Μηχανήματα:** Σπινθήρες από εξοπλισμό όπως αλυσοπρίονα ή αυτοκίνητα που περνούν μέσα από ξερό γρασίδι μπορεί να προκαλέσουν φωτιά.

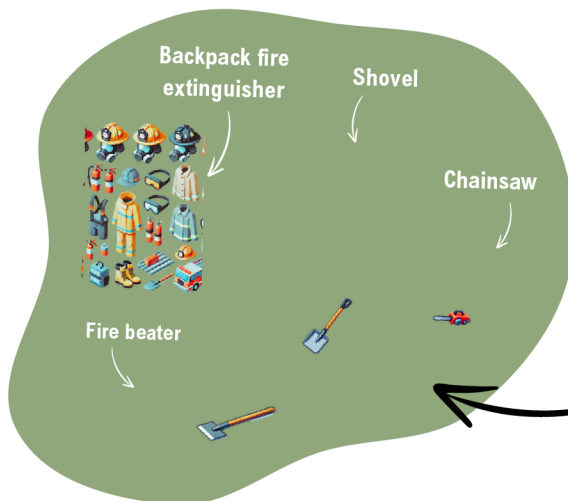
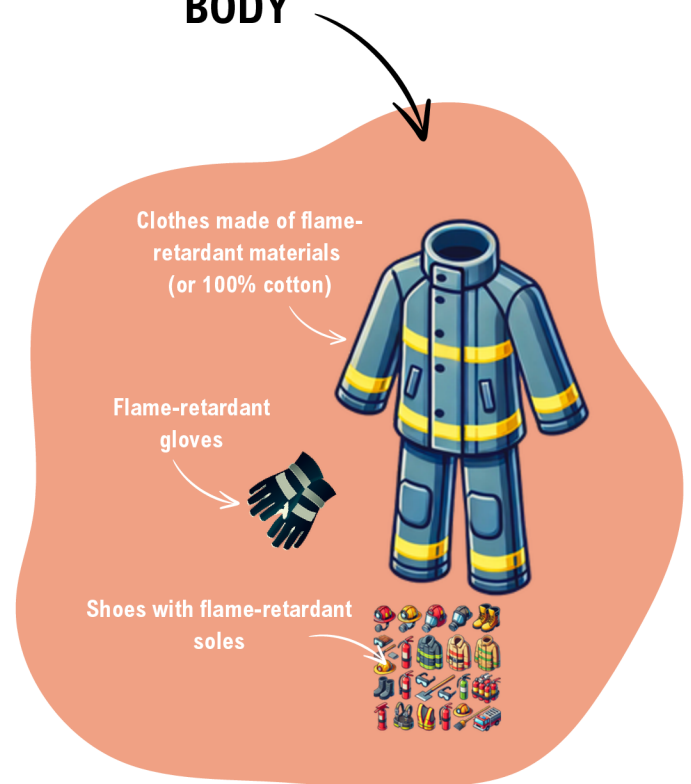
ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ & ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ

Οι πυρκαγιές είναι εξαιρετικά επικίνδυνες και όλοι οι άνθρωποι που συμμετέχουν στην κατάσβεση τέτοιων πυρκαγιών πρέπει να είναι κατάλληλα εξοπλισμένοι, εκπαιδευμένοι και να ακολουθούν αυστηρά τις οδηγίες των πυροσβεστών. Ο πρωταρχικός σκοπός αυτής της σελίδας είναι να συνοψίσει τον ατομικό προστατευτικό εξοπλισμό (PPE) από φλόγα, καπνό, γλιστρήματα και πτώσεις και κοψίματα και εκδορές.

EYES AND AIRWAYS

BODY

FIRE CONTAINMENT EQUIPMENT

PROVISIONS

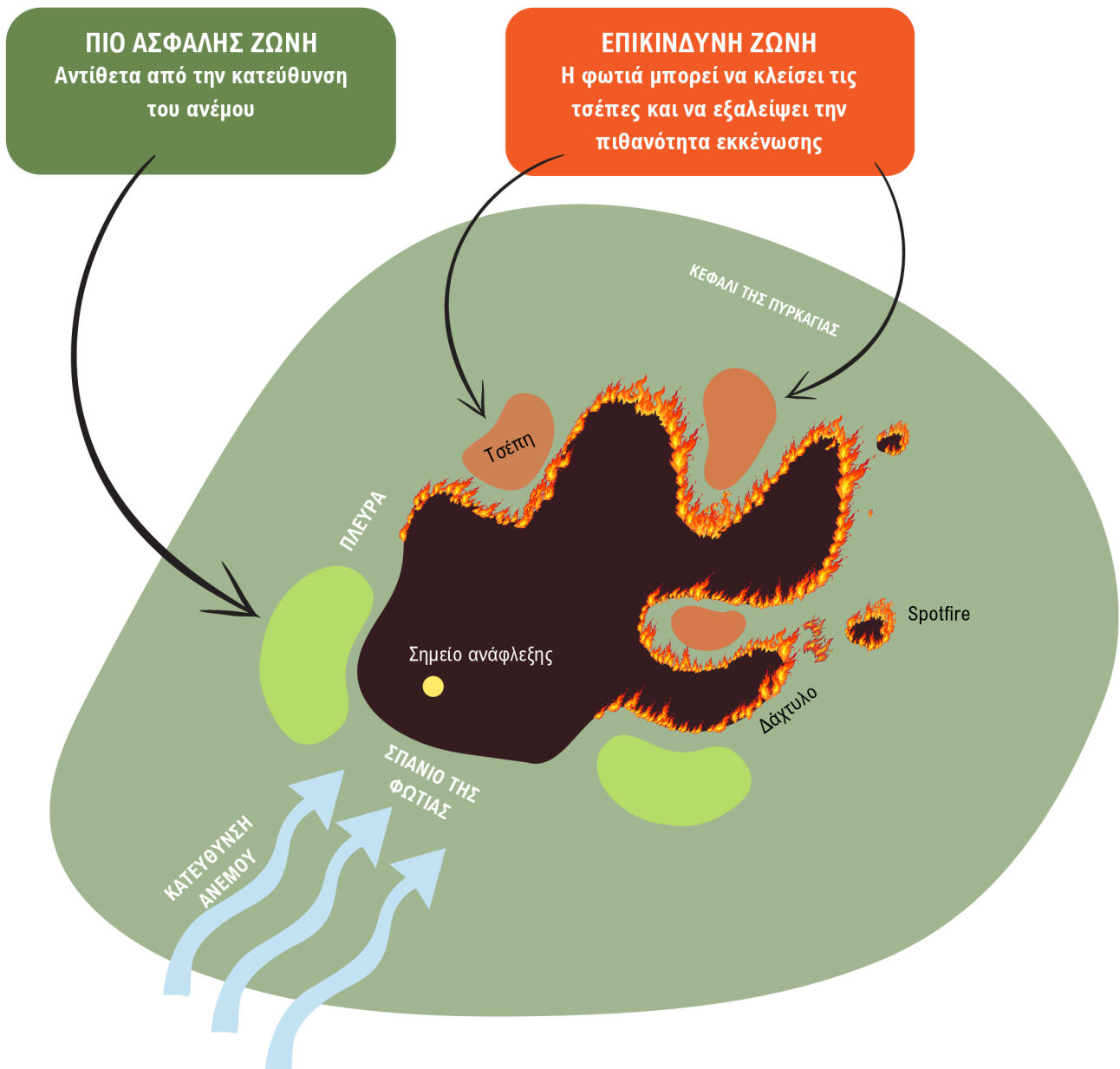

Co-funded by
the European Union

Erasmus+
Ανοίγει δρόμους, αλλάζει ζωές.

ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΤΗΣ ΠΥΡΚΑΓΙΑΣ

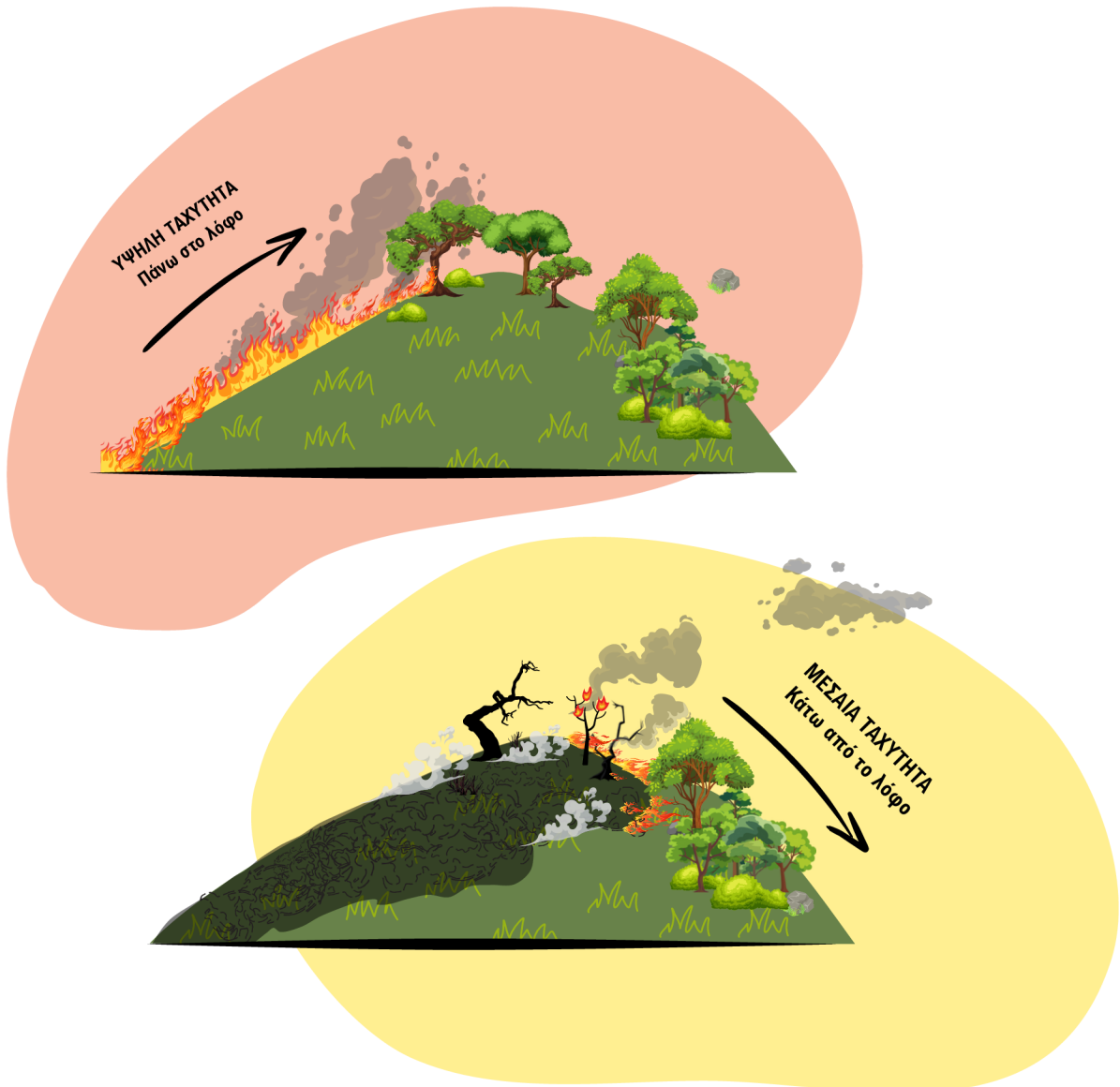
Το πιο γρήγορα κινούμενο, το πιο καυτό και το πιο επικίνδυνο μέρος μιας πυρκαγιάς ονομάζεται κεφαλή. Όταν ο άνεμος είναι δυνατός και τα χαρακτηριστικά του ποικίλλουν, η φωτιά εξαπλώνεται με μεγάλη ταχύτητα, διακλαδίζοντας προς διαφορετικές κατευθύνσεις ακολουθώντας την κατεύθυνση του ανέμου. Έτσι σχηματίζονται θύλακες φωτιάς. Είναι εξαιρετικά επικίνδυνα για τους πυροσβέστες, καθώς μπορούν να εμποδίσουν την οδό διαφυγής, με αποτέλεσμα η φωτιά να προσβάλλεται από τα πλάγια.

ΡΥΘΜΟΣ ΕΞΑΠΛΩΣΗΣ ΠΥΡΚΑΓΙΑΣ

Η ταχύτητα με την οποία εξαπλώνονται οι πυρκαγιές επηρεάζεται από το έδαφος. Οι πυρκαγιές κινούνται πιο γρήγορα στην ανηφόρα λόγω της ανοδικής κίνησης της θερμότητας και των φλόγων, οι οποίες στεγνώνουν τη βλάστηση μπροστά από τη φωτιά, καθιστώντας την πιο εύφλεκτη. Αντίθετα, η εξάπλωση της φωτιάς στην κατηφόρα τείνει να είναι πιο αργή, καθώς οι φλόγες αγωνίζονται να διατηρήσουν την ένταση όταν κινούνται ενάντια στη βαρύτητα. Αυτό καταδεικνύει τη σημασία της κλίσης στη συμπεριφορά της δασικής πυρκαγιάς, όπου οι απότομες ανηφορικές πλαγιές οδηγούν σε ταχεία εξάπλωση και οι κατηφορικές πλαγιές την επιβραδύνουν.

Co-funded by
the European Union

Erasmus+

Ανοίγει δρόμους, αλλάζει ζωές.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙ

ΠΡΩΤΕΣ ΒΟΗΘΕΙΕΣ & ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΕΚΤΑΚΤΗΣ ΑΝΑΓΚΗΣ

eMT Institute
OF DEVELOPMENT

ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ ΠΡΩΤΩΝ ΒΟΗΘΕΙΩΝ

ΕΓΚΑΥΜΑΤΑ

1

Ελέγξτε για κίνδυνο! Σβήστε τις φλόγες και φορέστε γάντια!

2

ΚΑΛΕΣΤΕ το 112 σε περίπτωση σοβαρού εγκαύματος

3

Ελέγξτε για να δείτε αν αναπνέουν. Εάν δεν αναπνέετε, ξεκινήστε την ΚΑΡΠΑ

4

Αφαιρέστε / κόψτε γύρω από τα ρούχα από τις καμένες περιοχές, ΜΗΝ προσπαθήσετε να αφαιρέσετε ρούχα που έχουν κολλήσει στο δέρμα.

5

Πλύνετε την καμένη περιοχή με ΚΑΘΑΡΟ ΝΕΡΟ. ΜΗΝ ΕΦΑΡΜΟΖΕΤΕ ΟΠΟΙΑΔΗΠΟΤΕ ιατρική ή οικιακή θεραπεία, συμπεριλαμβανομένης της αλοιφής, του βουτύρου ή της κρέμας!

6

Καλύψτε την καμένη περιοχή με έναν αποστειρωμένο επίδεσμο ή καθαρό πανί που είναι εμποτισμένο με δροσερό, καθαρό νερό.

ΕΓΚΕΦΑΛΙΚΟ

F

ΠΑΡΑΜΟΡΦΩΣΗ ΠΡΟΣΩΠΟΥ: Το πρόσωπο φαίνεται ΠΑΡΑΜΟΡΦΩΜΕΝΟ; Ζητήστε από το άτομο να χαμογελάσει - είναι το ΧΑΜΟΓΕΛΟ ΑΝΙΣΟ στη μία πλευρά; Υπάρχει μούδιασμα;

A

ΑΔΥΝΑΜΙΑ ΣΤΑ ΧΕΡΙΑ: Ζητήστε από το άτομο να σηκώσει τα χέρια - σηκώνονται ομοιόμορφα ή το ένα πέφτει; Ζητήστε από το άτομο να πιέσει τα δάχτυλά σας - έχουν το ίδιο δύναμη το αριστερό και το δεξί χέρι;

S

ΔΥΣΚΟΛΙΑ ΣΤΗΝ ΟΜΙΛΙΑ: Ζητήστε από το άτομο να επαναλάβει κάτι. Η ασυνάρτητη ή παραμορφωμένη ομιλία μπορεί να υποδηλώνει ότι το άτομο παθαίνει εγκεφαλικό.

T

ΩΡΑ ΝΑ ΚΑΛΕΣΕΤΕ ΤΟ 112: Αν εσείς ή κάποιος άλλος παθαίνει εγκεφαλικό, δράστε γρήγορα και καλέστε το 112 ή τις τοπικές υπηρεσίες έκτακτης ανάγκης. Τα πρώτα 60 λεπτά είναι ΚΡΙΣΙΜΑ!

ΜΗ ΔΩΣΕΤΕ ΤΙΠΟΤΑ ΝΑ ΦΑΕΙ Ή ΝΑ ΠΙΕΙ. ΜΗΝ ΔΩΣΕΤΕ ΦΑΡΜΑΚΑ!

Μέχρι να φτάσει το ασθενοφόρο: αν το άτομο έχει ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ - βάλτε το σε ύπτια θέση με το κεφάλι ελαφρώς ανυψωμένο. Αν είναι ΑΝΑΙΣΘΗΤΟ - βάλτε το σε θέση ανάνηψης.

ΕΓΚΑΥΜΑΤΑ

ΒΟΗΘΩΝΤΑΣ ΣΕ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΡΑΥΜΑΤΙΣΜΩΝ ΠΥΡΚΑΓΙΑΣ

Η εισπνοή καπνού είναι ένα σοβαρό πρόβλημα για όσους βρίσκονται στο μονοπάτι της φωτιάς. Η υπερβολική έκθεση στον καπνό μπορεί να οδηγήσει σε σοβαρά αναπνευστικά και άλλα ιατρικά προβλήματα, ακόμη και σε βέβαιο θάνατο. Στην πραγματικότητα, η εισπνοή καπνού είναι η πιο κοινή αιτία θανάτου σε μια πυρκαγιά.

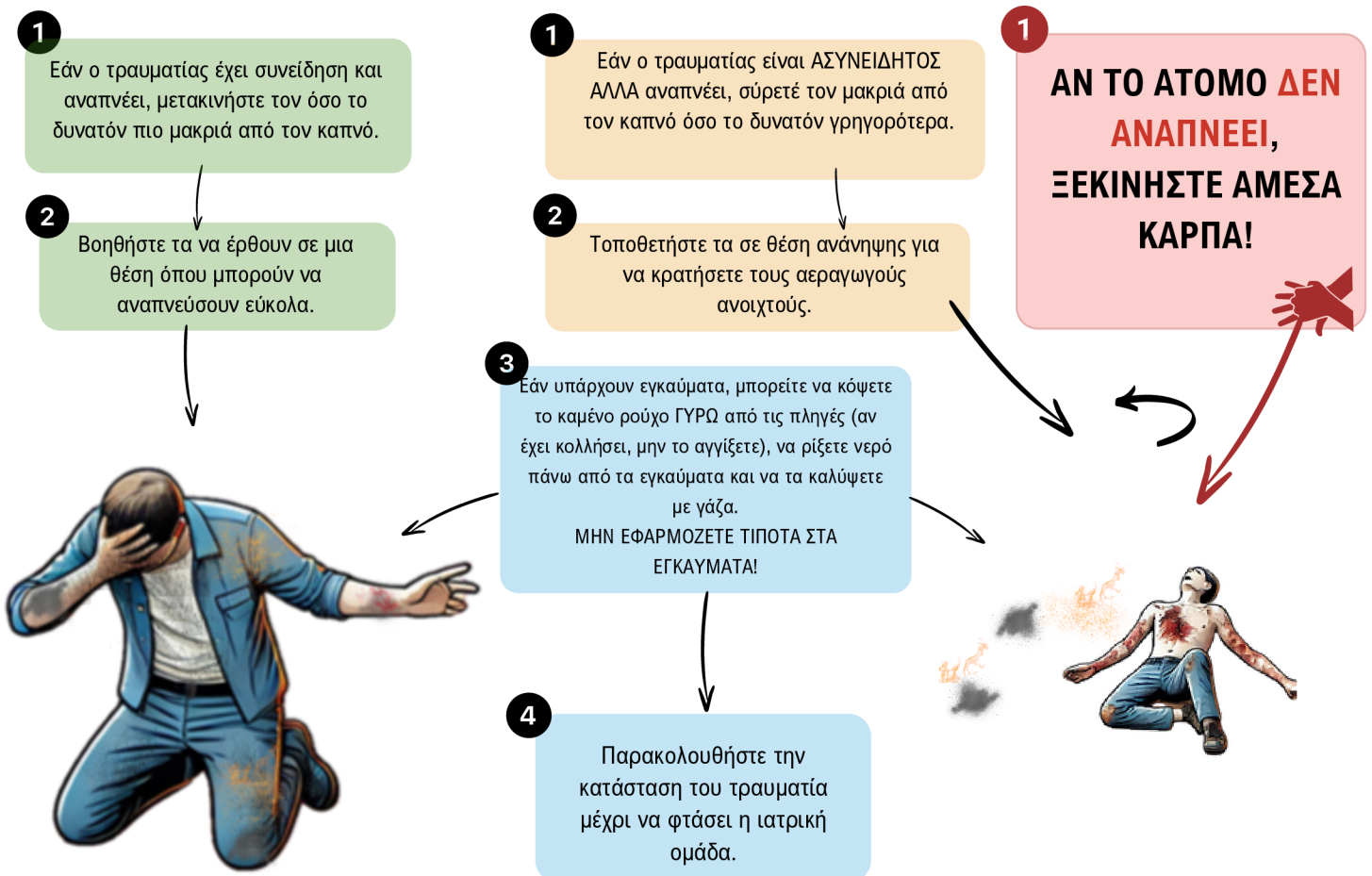
ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ! Αυτό που πρέπει να κάνετε πριν σπεύσετε να βοηθήσετε κάποιον που τραυματίστηκε σε πυρκαγιά είναι:

Βεβαιωθείτε ότι είναι ασφαλές για εσάς! Φορέστε αναπνευστική μάσκα!

ΚΡΑΥΓΗ ΒΟΗΘΕΙΑΣ!!!

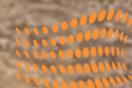
Co-funded by
the European Union

Erasmust+

Ανοίγει δρόμους, αλλάζει ζωές.

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ι Ι Ι

ΠΡΟΛΗΨΗ ΠΥΡΚΑΓΙΩΝ

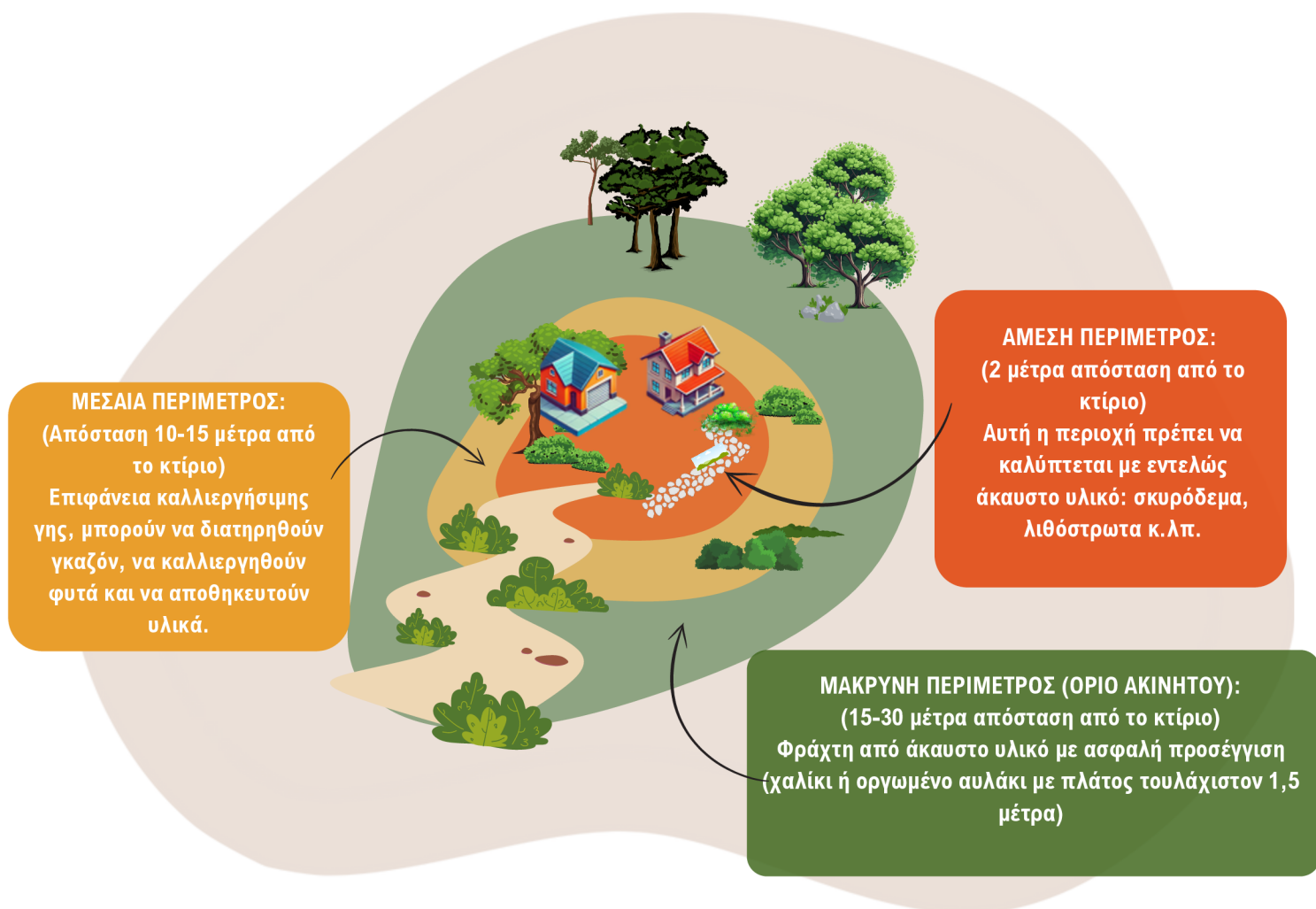
eMT Institute
OF DEVELOPMENT

ΠΡΟΛΗΠΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ

ΠΥΡΟΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΑΚΙΝΗΤΟΥ ΣΤΟ ΔΑΣΟΣ (ΣΠΙΤΙ, ΚΑΤΟΙΚΙΑ, ΦΑΡΜΑ)

ΚΑΝΟΝΕΣ ΓΙΑ ΤΑ ΚΤΗΡΙΑ : Η ολοκλήρωση του κτιρίου προϋποθέτει την προηγούμενη ολοκλήρωση των εργασιών πυροπροστασίας και την πλήρη συμμόρφωση με τα τεχνικά πρότυπα σχεδιασμού και αρχιτεκτονικής. Προτείνεται κατασκευή από οπλισμένο σκυρόδεμα με τοιχοποιία από άκαυστα υλικά (τούβλα, πέτρες). Δεν συνιστώνται συνθετικά μονωτικά υλικά.

Ποιες τεχνικές πρόληψης κινδύνου πυρκαγιάς μπορούν να χρησιμοποιήσουν οι αγρότες;

- **Διαχείριση βλάστησης** - Να κόβετε τακτικά και να καθαρίζετε ξερά χόρτα και θάμνους γύρω από τα αγροκτήματα. Αφαιρέστε νεκρά φυτά και υπολείμματα που θα μπορούσαν να προκαλέσουν πυρκαγιά.
- **Δημιουργία προστατευτικών ζωνών** - Κατασκευάστε φράχτες και προστατευτικές ζώνες με πυρίμαχα φυτά για να επιβραδύνετε την εξάπλωση της φωτιάς. Δημιουργήστε σαφείς περιοχές γύρω από σημαντικά κτίρια και εξοπλισμό.
- **Σωστή αποθήκευση καυσίμου** - Αποθηκεύστε τα καύσιμα σε ειδικά καθορισμένα, καλά αεριζόμενα και ασφαλή δοχεία. Κρατήστε τα καύσιμα μακριά από εύφλεκτα υλικά.
- **Συστήματα πυροπροστασίας κτιρίων** - Εγκαταστήστε πυροσβεστικούς κρουνοί και δεξαμενές νερού κοντά στο αγρόκτημα. Χρησιμοποιήστε αυτοματοποιημένα συστήματα άρδευσης για να μειώσετε τον κίνδυνο πυρκαγιάς. Εγκαταστήστε αισθητήρες καπνού και θερμότητας.

Πρωτόκολλο δράσης για δασική πυρκαγιά

1

Αξιολόγηση Κατάστασης:

- Ελέγξτε για την παρουσία πυρκαγιάς και την κατεύθυνση του ανέμου.
- Αξιολογήστε την εξάπλωση της πυρκαγιάς και την ασφάλεια της περιοχής.

2

Κοινοποίηση:

- Επικοινωνήστε με τις τοπικές υπηρεσίες έκτακτης ανάγκης (αστυνομία, πυροσβεστική υπηρεσία).
- Ενημερώστε τους κοντινούς ανθρώπους για τη φωτιά.

3

Έξοδος και ασφάλεια:

- Προσδιορίστε μια ασφαλή διαδρομή εκκένωσης.
- Αποφύγετε δρόμους που μπορεί να αποκλειστούν από τη φωτιά.

4

Συγκέντρωση Αντικειμένων:

- Πάρτε μόνο τα απαραίτητα (προσωπικά έγγραφα, φάρμακα, νερό).
- Αποφύγετε τον πανικό και κινηθείτε ήρεμα.

5

Αποφυγή της Φωτιάς:

- Μην επιχειρήσετε να σβήσετε τη φωτιά εκτός αν έχετε εμπειρία και ασφαλή μέθοδο.
- Εάν βρίσκεστε κοντά στη φωτιά, καλύψτε το στόμα και τη μύτη σας με ένα πανί για να αποφύγετε την εισπνοή καπνού.

6

Μετά την εκκένωση:

- Μείνετε σε απόσταση ασφαλείας και παρακολουθήστε τις πληροφορίες από τις τοπικές αρχές.
- Μην επιστρέψετε στη ζώνη της πυρκαγιάς έως ότου βεβαιωθείτε για την ασφάλειά της.

7

Αναφορά περιστατικού:

- Μετά την πυρκαγιά, ενημερώστε τις αρχές για τυχόν θέματα που σχετίζονται με τα επακόλουθα

Οι δασικές πυρκαγιές παραμένουν μια σοβαρή απειλή, ειδικότερα σε ευάλωτες περιοχές όπως η Ελλάδα.

Μέσα από αυτό το έργο, έχουμε προσδιορίσει κρίσιμα βήματα για την πρόληψη, την προετοιμασία και την αντιμετώπιση καταστάσεων έκτακτης ανάγκης. Η αποτελεσματική διαχείριση των δασικών πυρκαγιών απαιτεί τη συντονισμένη προσπάθεια ατόμων, κοινοτήτων και κρατικούς φορείς

- **Προετοιμασία:** Η ενημέρωση σχετικά με τις διαδρομές εκκένωσης, η συναρμολόγηση κιτ έκτακτης ανάγκης και η εκπαίδευση των κοινοτήτων σχετικά με τη συμπεριφορά των πυρκαγιών είναι το κλειδί για την ελαχιστοποίηση των απωλειών.
- **Αντιμετώπιση έκτακτης ανάγκης:** Η άμεση ανταπόκριση και τα σαφή πρωτόκολλα είναι ζωτικής σημασίας για την προστασία ανθρώπινων ζωών. Είναι απαραίτητο να γνωρίζουμε πώς να παρέχουμε πρώτες βοήθειες σε άτομα που έχουν υποστεί αναπνευστικά προβλήματα λόγω εισπνοής καπνού, εγκαύματα ή άλλες βλάβες από την πυρκαγιά.
- **Πρόληψη:** Η εφαρμογή ασφαλών πρακτικών για την πρόληψη πυρκαγιών, η ευαισθητοποίηση του κοινού και η διατήρηση αντιπυρικών ζωνών μπορούν να μειώσουν σημαντικά τον κίνδυνο εκδήλωσης δασικών πυρκαγιών.

Η καταπολέμηση των πυρκαγιών είναι σε εξέλιξη, αλλά με την υιοθέτηση των περιγραφόμενων μέτρων, μπορούμε να προστατεύσουμε καλύτερα το περιβάλλον και τις κοινότητές μας από καταστροφικές πυρκαγιές.

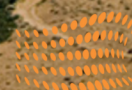
Co-funded by
the European Union

Erasmus+

Ανοίγει δρόμους, αλλάζει ζωές.

2024

eMT Institute
OF DEVELOPMENT